ΙΤΑΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Τοῦ Α. ΒΙΒΑΝΤΙ

ΙΡΙΣ ΓΚΡΑΙΗ

Μόλις κατέβηκε στὸ σταθμὸ τῆς Βαλαμπιάνκας, ἡ Ἴρις Γκραίη ἀπόρησε καὶ ἀπαγοητεύθηκε βλέποντας ὅτι κανεὶς δὲν ἦρθε γιὰ νὰ τὴν ὑποδεχτῇ.

Εἶνε ἀλήθεια ὅτι στὸ γράμμα της γιὰ τὸν διευθυντὴ τοῦ ξενοδοχείου ἀπαιτοῦσε ἀπόλυτο «ἰνκόγνιτο». Εὕρισκε ὅμως ὅτι ἡ προφυλάξεις τοῦ ξενοδόχου ἦσαν ὑπερβολικές. Καὶ τῆς κακοφάνηκε, γιατὶ ἦταν συνηθισμένη νὰ τὴν τριγυρίζουν, νὰ τὴν περιποιοῦνται, νὰ τὴν κομπλιμεντάρουν σὰν διάσημη γυναῖκα ποὺ ἦτον.

Κατόπιν ἐσκέφθηκε ὅτι εἰχε ἀναγγείλει τὸν ἐρχομό της γιὰ πέντε μέρες πρὶν καὶ ὅτι πιθανὸν νὰ νόμισαν πὼς δὲν θἄρθῃ. Ἔτσι παρηγορήθηκε λίγο καὶ βγῆκε ἀπὸ τὸ μικρὸ σταθμὸ τοῦ χωριοῦ. Οὔτε ἀμάξι, οὔτε αὐτοκίνητο ὑπῆρχε πουθενά. Τέλος βρῆκε τὸν πορτιέρη τοῦ ξενοδοχείου ποὺ τῆς πῆρε τὶς ἀποσκευές καὶ τράβηξε σφυρίζοντας ἐπάνω στὸ χιονισμένο δρόμο.

Ἡ Ἴρις ἀκολούθησε, κυττάζοντας τὰ χιονισμένα βουνά, ποὺ σχημάτιζαν γύρω της ἕνα πελώριο ἀμφιθέατρο. Τὸ κτίριο τοῦ ξενοδοχείου κυριαρχοῦσε ἐπιβλητικὸ μέσα στὰ βουνά. Ἡσυχία βασίλευε παντοῦ. Ἡ Ἴρις κατάλαβε πὼς κανεὶς δὲν τὴν περίμενε ἐκεῖ κάτω.

Καλλίτερα ἔτσι! Εἰχε ἀνάγκη ἀπὸ ἀνάπαυσι ἀπόλυτη, ἡσυχία μακρυὰ ἀπὸ κάθε ἐνόχλησι. Ἔπρεπε νὰ ξεκουραστῇ λίγο ἀπὸ τὸν πυρετὸ ποὺ τῆς εἰχε δόσει ἡ ἀπότομή της δόξα. Γι' αὐτὸ ἐρχόταν ἐκεῖ μέσα στὸ χαμένο ἐκεῖνο βουνό, μακρυὰ ἀπὸ φίλους, ἀπὸ θαυμαστάς, ἀπὸ κριτικοὺς καὶ δημοσιογράφους, μακρυὰ ἀπὸ κάθε ἐνόχλησι. Κανεὶς δὲν θὰ ἤξερε ποιὰ εἶνε. Θὰ ἔπαιρνε γιὰ λίγες μέρες τὸ ὄνομα τῆς μητέρας της. Ἡ γυναῖκα τῆς ἡμέρας, ἡ διάσημη συγγραφεὺς τῶν «Ἐκμυστηρεύσεων» θὰ χανόταν στὸ σκοτάδι γιὰ λίγο χρόνο, ἄσημη καὶ ἄγνωστη.

Ἄσημη σᾶν πρῶτα. Ποιὸς τὴν ἐγνώριζε πρὶν ἀπὸ τὸ πρῶτο της ἔργο; Ὅταν αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ πῇ στὸν κόσμο τί αἰσθάνεται, ἔγραψε. Μέσα σ' ἕνα ἐκστατικὸ κλονισμὸ πάθους, σ' ἕνα σπασμὸ τρέλλας καὶ ἀγάπης ἔγραψε, κᾶτι ποὺ ἔδειχνε ὅλον τὸν κατακλυσμὸ μιᾶς παθητικῆς ψυχῆς. Μιὰ ἀπέραντη φωτιὰ ἐμπνεύσεως κάτι ποὺ δὲν καταλάβαινε, ἀλλὰ ποὺ αἰσθανόταν δυνατά. Ὁ κόσμος τὴν διάβασε, τὴν ἐθαύμασε, τὴν ἔκανε διάσημη. Ἡ προσπάθεια ποὺ ἔκανε γιὰ νὰ ἐκφράσῃ ὅτι εἰχε στὰ βάθη τῆς ψυχῆς της τὴν κούρασε. Καὶ κατόπι τὴν ἐκούρασε περισσότερο ἡ δόξα, ἡ ἀπότομη διασημότης...

Εἰχαν φθάσει στὰ λευκὰ σκαλοπάτια τοῦ ξενοδοχείου. Ἡ Ἴρις μπῆκε μὲ κάποια δειλία καὶ προχώρησε στὸ θυρωρεῖο. Τὴν κύτταξαν μὲ κάποια ὑπερηφία, ὅπως κάθε γυναῖκα ποὺ κατεβαίνει μόνη σ' ἕνα ξενοδοχεῖο.

— Τὶ ἀγαπᾶτε;

— Θὰ ἐλάβατε ἕνα γράμμα...

— Ἄ, θὰ θέλετε δωμάτιο. Γράψτε παρακαλῶ τὸ ὄνομά σας.

— Μὰ δὲν λάβετε κανένα γράμμα;... Ἴρις Γκραίη...

— Βέβαια, τὸ ἐλάβαμε. Ἡ Ἴρις Γκραίη εἶνε ἐδῶ ἀπὸ τὸ Σάββατο.

— Ἀπὸ τὸ Σάββατο;

— Μάλιστα, κυρία.

Καὶ ὁ ὑπάλληλος δὲν ἔδωσε περισσότερη προσοχὴ στὴ νεοφερμένη κυρία. Προχώρησε, πῆρε ἕνα κλειδὶ καὶ τὸ ἔδωσε στὸ παιδὶ ποὺ ἐπερίμενε μὲ τὶς ἀποσκευές.

— Πήγαινε τὴν κυρία στὸ 56, τρίτο πάτωμα!

— Μὰ ἕνα λεπτό, σᾶς παρακαλῶ! διέκοψεν ἡ Ἴρις.

Ὁ ὑπάλληλος ὅμως εἰχε χαθεῖ. Δὲν εἰχε βέβαια καιρὸ νὰ χάνῃ μὲ ἀνεπισήμους ταξειδιώτας. Ἄλλοι σπουδαῖοι πελάτες τὸν ἐπερίμεναν παραπέρα.

Ἡ Ἴρις τὸ πῆρε ἀπόφασι κι' ἀνέβηκε. Τὸ δωμάτιό της, πολὺ μικρό, ἦταν βέβαια ἀπὸ τὰ πτωχότερα τοῦ ξενοδοχείου. Τὸ παιδὶ τοποθέτησε τὶς βαλίτζες. Νὰ ρωτοῦσε τσυλάχιστο τὸν μικρό. Αὐτὸς κάτι θὰ ἤξερε. Τοῦ ἔδωσε πρῶτα ἕνα καλὸ πουρμπουάρ.

— Πῶς σὲ λένε, παιδί μου;

— Κάρλο. Μὰ ἐδῶ μὲ λένε Πιτσιρῖκο.

— Ἄκουσε λοιπόν, Πιτσιρῖκο. Ἤρθε ἐδῶ μιὰ κυρία Γκραίη;

— Ναί. Μένει στὸ πρῶτο πάτωμα νούμερο 5.

— Καὶ πότε ἦρθε;

— Τὸ Σάββατο.

Ἡ Ἴρις κατέβηκε βιαστικὴ στὸ θυρωρεῖο, κατακόκκινη ἀπὸ τὸ θυμό, ἐνῷ ὁ Πιτσιρῖκος τὴν κύτταζε μὲ περίεργα βλέμματα.

— Ὁ κ. διευθυντής, παρακαλῶ;

— Ἀπουσιάζει.

— Δὲ μοῦ λέτε, σᾶς παρακαλῶ, αὐτὴ ἡ κ. Γκραίη ποὺ ἦρθε τὸ Σάββατο...

— Ἄ, θέλετε νὰ τὴν ἰδῆτε;... Εἶνε στὸ σαλόνι. Ἡ κυρία μὲ τὰ γκρίζα.

— Μὰ...

Ὁ ὑπάλληλος ὅμως δὲν τὴν ἐπρόσεξε περισσότερο. Καὶ ἡ ἀδιαφορία ἐκείνη τῆς ἔδωσε νὰ καταλάβῃ τὴν ἀλήθεια. Προχώρησε γιὰ νὰ δῇ καλλίτερα αὐτὴν ποὺ τῆς ἔκλεβε τὸ ὄνομά της καὶ τὴν δόξα της. Ἡ Ἴρις Γκραίη! Μὰ αὐτὴ δὲν ἔμοιαζε διόλου μὲ τὶς φωτογραφίες ποὺ εἰχαν δημοσιεύσει τόσα καὶ τόσα φύλλα! Ὁ κόσμος ἐν τοιούτοις δὲν τὰ πρόσεχε ὅλα αὐτά. Ὅλοι τριγύριζαν τὴν ψεύτικιαν Γκραίη μὲ χίλιες περιποιήσεις, ἐνῷ ἡ ἀληθινή, ἡ πραγματικὴ ἦτον ἐκεῖ κοντά, ἄγνωστη καὶ ἀσήμαντη, παρακολουθῶντας τὴν τρομερὴ ἐκείνη πλαστογραφία...

Τὶ νὰ κάμῃ; Τὶ ἔπρεπε νὰ κάμῃ; Νὰ τῆς φωνάξῃ στὸ πρόσωπο ὅτι ἦτον μιὰ ἀπατεών, νὰ κάμῃ σκάνδαλο; Καὶ ἂν αὐτὴ ἐπέμενε πῶς ἦτον ἡ ἀληθινὴ Γκραίη; Ὅλα μποροῦσε κανεὶς νὰ τὰ περιμένῃ ἀπὸ τέτοιου εἴδους ὑποκείμενα.

Ἀπεφάσισε νὰ μὴν πῇ τίποτε, νὰ φύγῃ μὲ τὸ ἄλλο τραῖνο, ν' ἀποφύγῃ ἱστορίες, ἀφοῦ ἐρχόταν γιὰ ν' ἀναπαυθῇ. Μὰ ὅλο τὸ ἀπόγευμα δὲν μπόρεσε νὰ ἡσυχάσῃ. Ἔπρεπε νὰ τῆς μιλήσῃ, νὰ μάθει ποιὰ ἦταν καὶ πῶς τόλμησε νὰ κάνει ἕνα τέτοιο πρᾶγμα. Πῶς τολμοῦσε νὰ δέχεται ἄνθη, δῶρα, περιποιήσεις καὶ συγχαρητήρια, σὰν νὰ ἦτον ἡ ἀληθινὴ Γκραίη; Δὲν ἠμποροῦσε νὰ φύγῃ χωρὶς νὰ ξεκαθαρίσῃ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσι. Ἦτον φανταστικό, ἦτον ἀνήκουστο αὐτὸ ποὺ γινόταν εἰς βάρος της.

Καὶ ὅταν ἡ πλαστὴ Ἴρις Γκραίη ἦτον μόνη στὸ δωμάτιό της, μετὰ τὸ γεῦμα, ἡ ἀληθινὴ συγγραφεὺς κατέβηκε μὲ κιμμένα γόνατα καὶ χτύπησε στὴν πόρτα τῆς κλέφτρας.

— Ἀνοῖξτε! Θέλω νὰ σᾶς μιλήσω.

— Εἶνε ἀργά. Αὔριο.

— Ἀνοῖξτε! φώναξε δυνατὰ καὶ προστακτικὴ ἡ Ἴρις.

— Μὰ ποιὰ εἰσθε! ἀπήντησε ἀπὸ μέσα μιὰ τρεμοσβυσμένη φωνή.

Ἡ πόρτα ἄνοιξε. Ἡ ψεύτικη Γκραίη φαινόταν ἀνάστατη. Ἔτρεμε.

— Καθῆστε, εἶπε μ' ἀνεπαίσθητη φωνή. Καὶ ἔμεινε ὀρθή.

— Εἰσθε σεῖς ἡ Γκραίη, ἡ ποιήτρια; τῆς εἶπε αὐστηρὰ ἡ Ἴρις.

— Ὄχι, εἶπε ἡ ἄλλη. Καὶ ἔγινε χλωμὴ σὰν τὸ κερί.

Ἀκολούθησε τραγικὴ σιωπή.

— Τότε γιατὶ λέτε ὅτι εἰσθε;

— Ποτέ μου δὲν τὸ εἶπα.

— Καὶ πῶς ἀφήνετε νὰ πιστεύει ὁ κόσμος ὅτι εἰσθε;

— Ἄχ, εἰσθε σεῖς! Σεῖς, σᾶς γνωρίζω!... Θεέ μου, σᾶς γνωρίζω ἀπὸ τὶς ἐφημερίδες!.. Δυστυχία μου!.. Καὶ τώρα τὶ θὰ γίνω;

Ἔτρεμε, κατάχλωμη, πεθαμένη. Ἕνα αἴσθημα συμπόνιας ἔσφιξε τὴν ψυχὴ τῆς ἀληθινῆς ποιήτριας.

— Μὰ πῶς σᾶς ἦρθε στὸ νοῦ νὰ κάμετε τέτοιο πρᾶγμα;

— Δὲν φταίω... δὲν εἶπα τίποτε. Ἔδωσα τὸ πραγματικό μου ὄνομα... Καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ σὰν ἀπελπισμένη.

— Θάρρος, κυρία μου. Μιλῆστε!

— Ἤρθα νὰ περάσω ἐδῶ ἕνα μῆνα, ἀπὸ τὸ περασμένο Σάββατο. Στὸ σταθμὸ μ' ἐπερίμενε τὸ αὐτοκίνητο τοῦ ξενοδοχείου καὶ ἕνα σωρὸ ἄλλος κόσμος. Ὅλοι μὲ κύτταζαν μὲ περιέργεια καὶ μὲ ἐνδιαφέρον... Ἐγὼ φοβήθηκε. Ἔπειτα σκέφθηκα πὼς πιθανὸν νὰ ἦτον αὐτὴ ἡ ἐθιμοτυπία τῶν μεγάλων ξενοδοχείων.

— Δὲν σᾶς πέρασε ἄλλη ἰδέα:

— Καθόλου. Ἔγραψα τὸ ὄνομά μου στὸ ξενοδοχεῖο. Μ' ἐκύτταζαν κι' ἐκεῖ μὲ περιέργεια καὶ μοῦ εἶπαν «εἴμαστε σύμφωνοι». Ὅλοι φαινόταν πολὺ περιποιητικοὶ μαζύ μου, χαμογελοῦσαν, μοῦ ἔστελναν ἄνθη. Μὲ πλησίασαν διάφορα πρόσωπα καὶ μοῦ ἔκαμαν διαφόρους ὑπαινιγμοὺς ποὺ δὲν καταλάβαινα διόλου. Μιὰ κυρία μοῦ εἶπε: «Ξεύρετε πῶς ἔρχεται σήμερον ἡ μεγάλη συγγραφεὺς Γκραίη; τὴν γνωρίζετε;» Τὴν γνωρίζω ἀπὸ τὴν φήμην της, ἀπήντησα ἐγώ. Διάβασα καὶ τὸ περίφημο βιβλίο της. «Τὸ διαβάσατε;» μοῦ εἶπαν ὅλοι καὶ ἄρχισαν νὰ γελοῦν. Ἕνας πολὺ καθὼς πρέπει κύριος ἦλθε καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ γράψω τ' ὄνομά του σ' ἕνα λεύκωμα. Ἐγὼ ἔγραψα τ' ὄνομά μου. «Καλὰ νὰ πάθῃς! του εἶπαν οἱ ἄλλοι. Νὰ μάθῃς νὰ μὴ ζητεῖς αὐτόγραφα»!

Ὅταν κατάλαβα πὼς μὲ πῆραν γιὰ τὴ Γκραίη ποὺ ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ καὶ ποὺ ἦλθε σ' ἀλήθεια, ἦταν ἀργά· ἡ παρεξήγησις εἶχε γείνει... Ἔπειτα μ' ἐμάγευσε τόσο αὐτὴ ἡ κατάστασις, ποὺ δὲν ἠμποροῦσα πιὰ νὰ ὀπισθοχωρήσω. Μὰ καὶ ποιὸς θὰ μ' ἐπίστευε; Αἰσθανόμουν ὅμως μιὰ εὐτυχία ποὺ δὲν εἶχα γνωρίσει ποτὲ στὴ ζωή μου! Θὰ μὲ συγχωρέσετε; Σᾶς ἔκλεψα λίγων ἡμερῶν εὐτυχία...

Ἔκλαιε. Ἡ Ἴρις τὴν ἐκύτταζε σκεπτική, ἀναποφάσιστη... Κατόπιν πῆγε κοντά της, τῆς ἔπιασε τὸ χέρι... τὴν ἐφίλησε.

— Ἄκουσε, μὴ κλαῖς... Αὔριο θὰ φύγουμε μαζύ.

Καὶ τὴν ἐπομένη ἔφυγαν. Ὁ καιρὸς ἦταν θαυμάσιος. Ὅλο τὸ ξενοδοχεῖο μεταφέρθηκε στὸ σταθμὸ γιὰ ν' ἀποχαιρετήσῃ τὴν ψευτο-συγγραφέα, ποὺ ἔκλαιε τώρα ἀπὸ τὴ χαρά της. Ἡ Ἴρις κρυμμένη καὶ ἀφανής, ἔκλαιε κι' αὐτή. Μήπως ἡ θερμὴ ἐκείνη ἐκδήλωσις τοῦ πλήθους, ὁ αὐθόρμητος ἐκεῖνος ἐνθουσιασμός, μήπως ἡ δόξα ἐκείνη, ὅλη ἐκείνη ἡ τιμὴ δὲν ἦταν δική της;

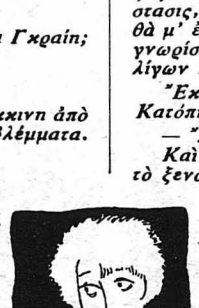

Καὶ ὅταν τὸ τραῖνο ἐσφύριξε, ἡ δόξα μὲ τὴν ἀσημότητα εὑρέθηκαν ἀγκαλιασμένες σὰν καλὲς ἀδελφές...

Διασκευὴ ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ